Dosarul: nr.2a-4548/23 Judecător: Igor Pulbere
2-21140667-02-2a-11122023

D E C I Z I E

14 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru şi Andrei Cașcaval

Grefier Irina Pîntea

examinând în ședință publică apelul declarat de *****, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Covalenco Dumitru către CA „Asterra Grup" S.A, cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 septembrie 2022, prin care acțiunea a fost admisă.

c o n s t a t ă:

La 22 septembrie 2021 Covalenco Dumitru a înaintat o cerere de chemare în judecată către CA „Asterra Grup" S.A, privind încasarea dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii, a invocat că, la 12 iulie 2012, Dumitru Covalenco s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva CA „Asterra Grup" S.A, intervenient accesoriu Corina Nastas, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 15 300 euro, a penalității în sumă de 2 799 euro, iar în total suma de 18 099 euro. De asemenea, reclamantul a solicitat încasarea din contul companiei de asigurări în folosul său a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 8 205 lei și asistența juridică în mărime de 5 000 lei.

Susține că la 02 aprilie 2013, Dumitru Covalenco a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor înaintate, solicitând încasarea suplimentară din contul pârâtului a dobânzii de întârziere în mărime de 2759 euro pentru neachitarea la timp a despăgubirii de asigurare, cu evidența termenului începând din 14 august 2011 și până la 02 aprilie 2013, cu efectuarea plății în lei moldovenești, conform cursului oficial de schimb valutar existent la data executării hotărârii.

Menționează că prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 aprilie 2013 a fost admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Covalenco. A fost dispusă încasarea din contul CA „Asterra Grup" S.A în beneficiul reclamantului a prejudiciului material cauzat în mărime de 15 300 euro, a penalității de întârziere de 2799 euro și dobânzile de întârziere în mărime de 2 759 euro, precum și cheltuielile de judecată în

sumă totală de 13 205 lei. De asemenea, a fost dispusă încasarea din contul pârâtului în folosul statului a taxei de stat în mărime de 1 316,87 lei.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2013, a fost admis apelul declarat de CA „Asterra Grup" S.A cu completarea hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 aprilie 2013, prin care a fost obligat Dumitru Covalenco să transmită automobilul de model „BMW 525 D" cu nr. de înmatriculare K DG 005 în proprietatea CA „Asterra Grup" S.A. În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Mai mult, prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 aprilie 2014 a fost admis recursul declarat de CA „Asterra Grup" S.A, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2013 și hotărârea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 02 aprilie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Covalenco împotriva CA „Asterra Grup" S.A, intervenient accesoriu Corina Nastas, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalităților și a dobânzii de întârziere, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Dumitru Covalenco, ca fiind neîntemeiată.

Astfel, prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Covalenco v. Republica Moldova din 16 iunie 2020 (devenită definitivă la 16.09.2020) a fost declarată admisibilă plângerea reclamantului Covalenco Dumitru, în baza art. 6 § 1, a constatat că a avut loc o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție. A fost obligat Statul reclamat să achite reclamantului, în termen de trei luni de la data devenirii definitive a hotărârii în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, următoarele sume care trebuie convertite în lei moldovenești la rata aplicabilă la data transferului: euroEUR 3 500 (trei mii cinci sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral; euro 1 500 (una mie cinci sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru costuri și cheltuieli.

Invocă faptul că, prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 31 martie 2021, a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Covalenco Dumitru și avocatul acestuia Ionaș Gheorghe, casată decizia Curții Supreme de Justiție din 20 aprilie 2014 în cauza civilă la cererea lui Covalenco Dumitru împotriva CA „Asterra Grup" S.A, intervenient accesoriu Nastas Corina, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalităților și a dobânzii de întârziere și a actelor juridice săvârșite în baza ei și a contractelor de vânzare-cumpărare, și s-a reținut cauza civilă pentru examinarea recursului declarat de CA „Asterra Grup" S.A, în Curtea Suprema de Justiție.

Relevă că prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2021, a fost respins recursul declarat de CA „Asterra Grup" S.A. S-a menținut decizia din 26 noiembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Covalenco împotriva CA „Asterra Grup" S.A, intervenient accesoriu Corina Nastas cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalității și a dobânzii de întârziere.

Menționează că, conform hotărârii Judecătoriei Botanica municipal Chișinău din 02 aprilie 2013, decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2013 și deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2021, s-a constatat cu valoarea și puterea lucrului judecat, faptul că la caz, pentru neachitarea despăgubirii de asigurare în sumă de 15 300 euro și utilizarea mijloacelor bănești ce aparțin lui Covalenco Dumitru, din contul CA „Asterra Grup" S.A urmează să fie încasată și

dobânda întârziere. Totodată, doar la moment a apărut posibilitatea încasării suplimentare a dobânzii de întârziere pentru perioada 03 aprilie 2013, or prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 aprilie 2014 cererea de chemare în judecată a fost respinsă integral, iar după adoptarea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Covalenco v. Republica Moldova din 16 iunie 2020 a fost revizuită decizia Curții Supreme de Justiție din 30 aprilie 2014, după care prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 iunie a fost respins recursul declarat de către CA „Asterra Grup" S.A.

Astfel, la 02 aprilie 2013, Dumitru Covalenco a depus în cadrul procesului civil o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor înaintate privind încasarea din contul CA „Asterra Grup" S.A a dobânzii de întârziere în mărime de 2 759 euro pentru neachitarea la timp a despăgubirii de asigurare, cu evidența termenului începând din 14 august 2011 și până la 02 aprilie 2013, cu efectuarea plății în lei moldovenești, conform cursului oficial de schimb valutar existent la data executării hotărârii, iar prin hotărârile judecătorești definitive și irevocabile această solicitare a fost admisă integral.

Consideră că, CA „Asterra Grup" S.A din 02 aprilie 2013 și până în prezent nu și-a executat obligațiile de a achita către Covalenco Dumitru despăgubirea de asigurare în sumă de 15 300 euro, a dispune achitarea sumelor stabilite prin hotărârile judecătorești chiar și pe contul executorului judecătoresc Nicolaescu Nicolae.

Astfel, din 02 aprilie 2013 și până la momentul de față CA „Asterra Grup" S.A nu și-a executat obligația sa de a achita asiguratului Covalenco Dumitru despăgubirea de asigurare în sumă de 15 300 euro.

Susține că, potrivit statisticii privind ratele de dobândă la instrumentele de reglementare monetară ale Băncii Naționale a Moldovei pentru perioada 03 aprilie 2013 – 09 iunie 2021, la suma de 15 300 euro, dobânda de întârziere constituie 2 0745,48 euro, ceea ce conform cursului oficial a Băncii Naționale a R. Moldova pentru 20 septembrie 2021, suma dată este echivalentul a 430 676,16 lei, iar taxa de stat constituie 12 921 lei.

Menționează că, reclamantul a achitat o taxă de stat în sumă de 12 921 lei care urmează a fi încasată din contul pârâtului iar în legătură cu participarea apărătorului în cadrul procesului civil, reclamantul Covalenco Dumitru a suportat cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice de către apărător în mărime de 6 000 de lei, suma dată fiind confirmată prin bonul de plată, iar cheltuielile de asistență juridică sunt rezonabile ca mărime, necesare și realmente angajate.

Relatează că la 16 august 2021 a depus în adresa CA „Asterra Grup" S.A o pretenție privind achitarea sumei de 20 745,48 euro, cu titlu de dobândă de întârziere pentru utilizarea în perioada 03 aprilie 2013 – 09 iunie 2021 a mijloacelor bănești ale lui Covalenco Dumitru în sumă de 15.300 euro, însă pârâtul nu a răspuns la pretenția înaintată.

Solicită reclamantul încasarea din contul CA „Asterra Grup" S.A în folosul lui Covalenco Dumitru a sumei de 20 745,48 euro în calitate de dobândă de întârziere pentru utilizarea în perioada 03 aprilie 2013 - 09 iunie 2021 a mijloacelor bănești ale lui Covalenco Dumitru în sumă de 15 300 euro, cu efectuarea plății sumei de 20 745,48 euro în lei moldovenești conform cursului oficial de schimb valutar existent la data executării hotărârii, încasarea din contul CA „Asterra Grup" S.A, în folosul lui Covalenco Dumitru a taxei de stat achitate în mărime de 12.921 lei și a cheltuielilor judiciare pentru asistență juridică în sumă de 6000 lei.

La 07 februarie 2022 reprezentantul CA „Asterra Grup” S.A, avocatul Canja Alexandr a ridicat excepția de tardivitate, invocând expirarea termenului general de prescripție calculat din data cînd obligația de despăgubire a devenit certă pentru asigurator.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 septembrie 2022 s-a respins ca neîntemeiată excepția de tardivitate ridicată de reprezentantul pârâtului, avocatul Canja Alexandr, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Covalenco Dumitru împotriva CA „Asterra Grup” S.A privind încasarea dobânzii de întârziere suplimentare.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 septembrie 2022, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de Covalenco Dumitru.

S-au încasat din contul CA „Asterra Grup” S.A în beneficiul lui Covalenco Dumitru: - 20745,48 euro, cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 03 aprilie 2013 - 09 iunie 2021; - 12 921 lei, cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat și; - 6 000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

La 26 septembrie 2022, CA ”Asterra Grup” S.A, prin intermediul avocatului Canja Alexandru, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 septembrie 2022, solicitând casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri privind respingerea ca neîntemeiată a cererii de chemare în judecată depusă de Covalenco Dumitru.

Tot la 26 septembrie 2022 CA ”Asterra Grup” S.A, prin intermediul avocatului Canja Alexandru, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 01 martie 2022.

În motivarea recursului a indicat că acțiunea civilă privind încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 20 745,48 O, înaintată de către Covalenco Dumitru la data de 22.09.2021 împotriva CA „Asterra Grup” S.A perioada examinării cauzei în instanțele de judecată la cererea de apel şi recurs al CA „Asterra S.A, a fost depusă în prezent de Covalenco Dumitru peste termenul de prescripție extinctivă şi ea urmează a fi respinsă ca fiind depusă tardiv.

Menționează că s-a constatat, că dreptul de a solicita dobânda de întârziere pentru neexecutarea în termen a obligației de achitare a despăgubirii de asigurare în mărime de 15 300 euro, a început a curge la data de 8.2011, iar conform prevederilor art. 391 alin. (1) Cod Civil termenul în interiorul căruia amantul putea să înainteze o acțiune în judecată în vederea încasării dobânzii de întârziere s-a stins la data de 14.08.2014, însă acțiunea a fost înaintată de către reclamant la data de 22.09.2021, adică după data expirării termenului de prescripție extinctivă de 3 ani, conform Codului Civil al RM, termen modificat nici la data depunerii acțiunii civile si nici în prezent.

Mai mult ca atât, conform, conținutului Hotărârilor anexate de reclamant şi recunoscute de pârât, a solicitat în afară de despăgubirea de asigurare **şi *penalitate*,** iar ca cerință suplimentară, acesta a solicitat şi încasarea dobânzii de întârziere, pentru perioada din data de 14.08.2011 - 02.04.2013, deşi în conformitate cu prevederile art. 372 alin. (3) CPC al RM, reclamantului i se acordă dreptul de a solicita instanței de apel şi dobânzi ..., apărute după emiterea hotărârii în primă instanță.

Indică că la caz, reclamantul după emiterea Hotărârii Judecătoriei Chişinău sediul Botanica din 02.04.2013 nu a mai înaintat careva cereri de completare/majorare a dobânzii de întârziere, deşi conform prevederilor menționate, reclamantul avea posibilitatea de a mări

cuantumul dobânzii de întârziere, fapt care îl privează de dreptul de a înainta ulterior cerințe privind încasarea dobânzii de întârziere pentru perioada examinării cauzei şi după examinarea cauzei, care urmau a fi înaintate în cadrul procesului şi/sau în termenul de prescripție extinctiv de 3 ani, care s-a stins la data de 14.08.2014.

Solicită admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 01 martie 2022 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca tardivă.

Prin încheierea Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău din 19 decembrie 2023 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de apelantul *****, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 septembrie 2022, oferind apelantei un termen de 10 (zece) zile de la momentul recepționării încheierii respective, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 9 690 (nouă mii șase sute nouăzeci), 75 lei.

La data de 22 ianuarie 2024, apelantul CA „Asterra Grup” S.A, reprezentat de avocatul Canja Alexandru a prezentat cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 9 690 (nouă mii șase sute nouăzeci), 75 lei, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărârii privind respingerea ca fiind neîntemeiată a cererii de chemare în judecată.

În motivarea apelului a indicat că în urma deciziei Curţii Europene ale Drepturilor Omului, unica persoană răspunzătoare pentru dobânda de întârziere solicitată pentru perioada din 03.04.2013- 09.06.2021 în mărime de 20 745,48 euro, mai mare ca despăgubirea de asigurare achitată de CA „Asterra Grup” S.A în mărime de 15 300 euro, se face Ministerul Justiției, deoarece, intimatul, cât şi apelantul au fost şi sunt prejudiciați, doar din cauza faptului, că având o decizie a organului superior de stat, la caz Curtea Supremă de Justiție, s-au conformat acesteia şi atât. Însă, ulterior se constată, că Colegiul Curții supreme de Justiție a interpretat circumstanțe, care nici nu au stat la baza examinării cauzei civile şi în urma emiterii unei decizii irevocabile, ilegale, CA „Asterra Grup” SA este supusă presiunilor financiare şi riscului de a achita o dobânda de întârziere din aprilie 2013 pentru care nu se face responsabilă, sub nici o formă de fapt şi de drept.

Menționează că atât, intimatul, cât şi apelantul, s-au adresat în instanța de judecată, ca să le fie protejat dreptul la un proces echitabil și o decizie în conformitate cu temeiurile de fapt şi de drept invocate în scris şi verbal. Însă, la caz, s-a ajuns, că apelantul, fiind justițiabilul, care în calitate de recurent, se adresează cu o cerere de recurs asupra deciziei Curţii de Apel, la instanța Ierarhic Superioară, la caz, Curtea Supremă de Justiție, unde se așteaptă, ca legislatorul să-i facă dreptate în conformitate cu prevederile legale de fapt şi de drept, dar să nu interpreteze fapte şi norme, la propria sa dorință, care nu au fost supuse examinării nici unei instanțe de judecată, ca până la urmă justițiabilul să fie supus unui calcul al dobânzii de întârziere considerabil calculat din aprilie 2013 - iunie 2021, în mărimea sumei de 20 745,48 euro sumă ce depășește în totalitate cuantumul despăgubirii de asigurare în mărime de 15 300,00 euro, ce constituie costul a mai mult de două autovehicule de model „BMW 525 D” din perioada anului 2013.

Învederează că în cazul dat, este vizibil faptul, că anume emiterea unei decizii irevocabile, ilegale, de către Curtea Supremă de Justiție a stat la baza imposibilității obținerii despăgubirii de asigurare în mărime de 15 300 euro, dobânda, penalitățile şi cheltuielile solicitate de Covalenco Dumitru de la CA „Asterra Grup” SA a fost şi a stat la bază, anume

deciziei Curţii Supreme de Justiție din 30.04.2014, care la data de 09.06.2021 pe baza deciziei Curţii Europene a Drepturilor Omului, Colegiul Curţii Supreme de Justiție a recunoscut, că au emis la data de 30.04.2014 o Decizie ilegală şi respectiv la data de 09.06.2021 au respins recursul CA „Asterra Grup" SA inițiat la data de 23.12.2013 şi au menținut decizia Curţii de Apel Chişinău din 26.11.2013.

Relevă că conform, conținutului deciziilor, instanța de Judecată poate vizualiza repetat, că dobânda de întârziere nu a mai fost concretizată de către intimatul Covalenco Dumitru decât la data de 02.04.2013, când ultimul şi-a concretizat pretențiile de majorare a dobânzii de întârziere pentru perioada din 14.08.2011- 02.04.2013, ce constituia suma în mărime totală de 2 759,00 EURO.

Indică că în cazul, în care atât CA „Asterra Grup" SA, cât şi Covalenco Dumitru, în cazul în care beneficiau de o decizie a Curţii Supreme de Justiție, legală GA „Asterra Grup" SA, urma să compenseze intimatului, dobânda de întârziere pentru perioada din data de 02.04.2013 - până la emiterea decizii, din data de 30.04.2014, ceea ce constituia la caz, suma dobânzii de întârziere în mărime de 2 070,11 euro, dobânda de întârziere fiind calculată pentru perioada 03.04.2013-30.04.2014.

Este de menționat, că intimatul nu s-a adresat la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, unde să solicite încasarea dobânzii de întârziere de la asigurător, s-a adresat împotriva Statului Republica Moldova şi asigurătorul nu este obligat să răspundă pentru eșecurile şi acțiunile nefondate ale unor Decizii ilegale, anulate tot de Curtea Supremă de Justiție, care urma să efectueze toate acțiunile de apărare şi să nu admită fapte care nu sunt reflectate de nici o parte în proces, atât de asigurător, cât şi de intimat.

Consideră că instanța de fond, urma să ajungă la concluzia irevocabilă, necontestabilă, că la caz, calitatea de pârât urma a fi atribuită Ministerului Justiției şi nicidecum asigurătorului CA „Asterra Grup" SA, care nu se face sub nici o forma legală, juridică pentru emiterea deciziei de către Curtea Supremă de Justiției, care a recunoscut eșecul şi acțiunea comisă în 2014.

Menționează că CA „Asterra Grup" S.A a executat benevol, titlul executoriu şi a transferat suma integrală, sub formă de cauțiune pe contul executorului judecătoresc Tălmaci Roman toată suma conform titlului executoriu înregistrat spre executare de Covalenco Dumitru. Ce ține de obligația intimatului Covalenco Dumitru conform deciziei Curţii de Apel Chişinău din 26 noiembrie 2013 avea obligația să transmită cu drept de proprietate CA „Asterra Grup" S.A mijlocul de transport de model BMW 525 cun/îK DG 005, obligație care nici până în prezent nu este executată benevol de către Covalenco Dumitru.

Consideră că nu există o obligație de plată din momentul pronunțării unei hotărâri definitive irevocabile al deciziei Curţii Supreme de Justiție din 30.04.2014, care se bazează pe principiul obligativității respectării procedurilor şi hotărârilor instanțelor de judecată, conform art.16 CPC în acest sens, conform dreptului internațional şi al hotărârilor Curţii Europene a Drepturilor Omului (CEDO), dobânda legală de întârziere nu poate să curgă până când nu sunt îndeplinite anumite condiții şi proceduri şi anume urmează să existe o Decizie a Curţii Supreme de Justiție. În primul rând, este important să subliniem că o hotărâre definitivă din statul competent este recunoscută şi respectată în mod automat în baza principiului autorității legale de lucru judecat. însă, în ceea ce privește dobânda legală de întârziere, aceasta nu poate începe să curgă în absența unor prevederi clare în hotărârea CEDO sau în legislația națională. Prin urmare, din momentul pronunțării hotărârii definitive,

obligația de plată este stabilită, dar termenii şi condițiile pentru calculul dobânzii trebuie să fie explicate în mod explicit. 28. De asemenea, abordarea juridică a situației arată că dobânda legală de întârziere este o consecință a neîndeplinirii obligației de plată în termenul stabilit. însă, în absența unor precizări clare privind dobânda, printr-o hotărâre definitivă sau în legislația statului competent, aceasta nu poate fi aplicată retroactiv.

Solicită admiterea prezentei cereri de apel. Casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15.09.2022, dosarul nr. 2-22018/2021. Pronunțarea unei noi decizii privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de către Covalenco Dumitru împotriva CA „ASTERRA GRUP" S.A, privind încasarea dobânzii de întârziere în mărimea sumei de 20 745,48 euro. Compensarea cheltuielilor suportate de apelant la acțiunile juridice efectuate de avocat cu privire la contestarea Hotărârii motivate a instanței de fond şi reprezentarea în față Colegiului Curţii de Apel Chişinău.

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantei CA „Asterra Grup" S.A, avocatul Canja Alexandru a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, pronunțarea unei noi decizii privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de către Covalenco Dumitru împotriva CA „ASTERRA GRUP" S.A, privind încasarea dobânzii de întârziere.

Reprezentantul intimatului Covalenco Dumitru, avocatul Ionaș Gheorghe a solicitat respingerea apelului ca nefondat cu menținerea hotărârii instanței de fond ca fiind legală și întemeiată.

Intimatul Covalenco Dumitru și intervenientul accesoriu Ministerul Justiției, fiind legal citați nu s-au prezentat, iar în temeiul art.art.100 alin.(3), 102 alin.(4/1) şi 379 alin.(2) CPC, Colegiul a dispus examinarea cauzei în absența acestora.

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei, Colegiul Civil consideră necesar de a admite apelul din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 alin.(1) lit. d) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanțe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanțe doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit. d) și i).

La solicitarea participanților la proces, instanța de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanțe doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit. b).

În baza art.5 alin. (1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Conform art. 130 alin. (1) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art.240 alin. (1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

Conform art.239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată.

În temeiul 241 alin. (5) CPC, în motivarea hotărârii se indică circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin.(1) - (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor şi obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține, că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

Colegiul reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare (HirroBalani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Din suportul probator prezent la materialele cauzei, rezultă că prin acțiunea inițiată, de Covalenco Dumitru a solicitat încasarea din contul CA „Asterra Grup" S.A în folosul lui Covalenco Dumitru a sumei de 20 745,48 euro în calitate de dobândă de întârziere pentru utilizarea în perioada 03 aprilie 2013 - 09 iunie 2021 a mijloacelor bănești ale lui Covalenco Dumitru în sumă de 15 300 euro.

De asemenea, din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 aprilie 2013 a fost încasat din contul CA „Asterra Grup" S.A în beneficiul reclamantului prejudiciul material cauzat în mărime de 15 300 euro, penalitatea de întârziere de 2 799 euro, dobânda de întârziere în mărime de 2 759 euro, cheltuielile de judecată în sumă totală de 13 205 lei și taxa de stat în mărime de 1 316,87 lei (f.d. 10-14).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2013 a fost admis apelul declarat de CA „Asterra Grup" S.A cu completarea hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 02 aprilie 2013, fiind obligat Dumitru Covalenco să transmită automobilul de model "BMW 525 D" cu nr. de înmatriculare K DG 005 în proprietatea CA „Asterra Grup" S.A. În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe. (f.d.15-19)

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 aprilie 2014 a fost admis recursul declarat de CA „Asterra Grup" S.A, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2013 și hotărârea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 02 aprilie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Covalenco împotriva CA „Asterra Grup" S.A, intervenient

accesoriu Corina Nastas, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalităților și a dobânzii de întârziere, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Dumitru Covalenco. (f.d.20-26)

Prin hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Covalenco v. Republica Moldova din 16 iunie 2020 (devenită definitivă la 16 septembrie 2020) a fost declarată admisibilă plângerea reclamantului Covalenco Dumitru, iar în baza art. 6 § 1 s-a constatat că a avut loc o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție, cu obligarea Statului reclamat să achite reclamantului, în termen de trei luni de la data devenirii definitive a hotărârii în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, a următoarelor sume care trebuie convertite în lei moldovenești la rata aplicabilă la data transferului: euro 3 500 (trei mii cinci sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru prejudiciul moral; euro 1 500 (una mie cinci sute de euro), plus orice taxă care poate fi percepută, pentru costuri și cheltuieli. (f.d. 27-35)

Prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 31 martie 2021 a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Covalenco Dumitru și avocatul acestuia Ionaș Gheorghe, casată decizia Curții Supreme de Justiție din 20 aprilie 2014 în cauza civilă la cererea lui Covalenco Dumitru împotriva CA „Asterra Grup" S.A, intervenient accesoriu Nastas Corina, cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalităților și a dobânzii de întârziere și a actelor juridice săvârșite în baza ei și a contractelor de vânzare-cumpărare, și s-a reținut cauza civilă pentru examinarea recursului declarat de CA „Asterra Grup" S.A, în Curtea Suprema de Justiție.

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2021 a fost respins recursul declarat de CA „Asterra Grup" S.A, menținută decizia din 26 noiembrie 2013 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Covalenco împotriva CA „Asterra Grup" S.A, intervenient accesoriu Corina Nastas cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalității și a dobânzii de întârziere. (f.d. 36-43)

Prima instanță, fiind investită cu judecarea cauzei în fond, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii înaintate de către Covalenco Dumitru, dispunând admiterea cererii de chemare în judecată.

Completul analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, conchide că concluziile instanței de fond, expuse în hotărâre, sunt greșite, rezultate din aprecierea incorectă a circumstanțelor cauzei identificate, fapt care constituie temei de casare a hotărârii pronunțate.

Colegiul notează că în cadrul examinării cauzei în fond pârâtul CA „Asterra Grup" S.A, invocând că instituțiile statului sunt răspunzători de prejudiciile materiale care sunt suportate de CA „Asterra Grup" S.A, a solicitat atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu Ministerul Justiției.

Colegiul remarcă că Ministerul Justiției, ca subiect care a redeschis alte proceduri și a modificat natura juridică a litigiului, urmează să fie introdus în proces în calitate de pârât și nicidecum de intervenient accesoriu.

Totodată, urmează a se ține cont și de faptul că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2013 s-a dispus să fie transmis automobilul de model „BMW 525 D" cu nr. de înmatriculare K DG 005 în proprietatea CA „Asterra Grup" S.A, dar care până în prezent nu s-a executat. Prin urmare, Colegiul consideră necesar de a-l atrage în proces pe executorul

Judecătoresc Bănărescu Anatolie, în procedura căruia se află spre executare hotărârea instanței de fond.

În acest sens Colegiul relevă, că potrivit dispozițiilor art.59 alin.(1), (2) și (5) Cod de procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios. În cazurile prevăzute de lege, pot fi parte în proces asociațiile şi societățile care nu au personalitate juridică, dar care dispun de organe de conducere proprii. Părțile au drepturi procedurale şi obligații procedurale egale.

Conform art.62 CPC coparticiparea procesuală este obligatorie dacă examinarea cauzei implică soluționarea chestiunii cu privire la drepturile sau obligațiile mai multor reclamanți şi/sau pârâți atunci când:

a) obiectul litigiului îl constituie drepturile şi obligațiile comune ale mai multor reclamanți sau pârâți;

b) drepturile şi obligațiile reclamanților sau pârâților decurg din aceleași temeiuri de fapt sau de drept.

(2) Ca urmare a constatării temeiurilor coparticipării procesuale obligatorii, instanța judecătorească va înștiința, din oficiu sau la cererea participanților la proces, pe toți coreclamanții şi copîrîții despre posibilitatea de a interveni în proces. Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea participantului la proces privind înștiințarea coparticipantului poate fi atacată cu recurs.

(3) În cazul existenței temeiurilor prevăzute la alin.(1), orice persoană are dreptul să solicite intervenirea în proces în calitate de coreclamant sau copîrît. Încheierea judecătorească prin care este respinsă cererea persoanei interesate de a interveni în proces în calitate de coparticipant poate fi atacată cu recurs.

(4) Coparticipanții pot încredința reprezentarea lor în proces unuia sau mai multor coparticipanți.

(5) Intervenirea în proces se dispune, printr-o încheiere, până la închiderea dezbaterilor judiciare înaintea primei instanțe.

(6) Dacă necesitatea intervenirii în proces a coreclamanților sau copîrîților este constatată în timpul deliberării, instanța va relua examinarea pricinii în fond, dispunând înștiințarea coparticipanților**.**

Potrivit art.67 CPC, persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pârât până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți.

(2) Pentru a interveni în proces, intervenientul depune o cerere în care demonstrează interesul intervenției, menționând cărei părți se va alătura. Copia de pe cerere se înmânează ambelor părți.

(3) Intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces şi la cererea uneia dintre părți sau din oficiul instanței.

Conform art.68 CPC, intervenientul accesoriu are drepturile şi obligațiile procedurale ale părții căreia i se alătură, cu excepția dreptului de a modifica temeiul şi obiectul acțiunii, de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor din acțiune, precum şi de a renunța la acțiune, de a recunoaște acțiunea sau de a încheia tranzacție, de a înainta acțiune reconvențională sau de a cere executarea silită a hotărârii, încheierii sau deciziei judecătorești.

Conform art.183 alin.(1) CPC după ce primește cererea de chemare în judecată, judecătorul pregătește cauza pentru dezbateri judiciare pentru a asigura judecarea ei justă şi promptă.

(2) Pregătirea pentru dezbatere judiciară este obligatorie pentru orice cauză civilă şi are ca scop:

a) precizarea legii care urmează a fi aplicată şi determinarea raporturilor juridice dintre părți;

b) constatarea circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei;

c) stabilirea componenței participanților la proces şi implicarea în proces a altor persoane Articolul 185 alin.(1) CPC, actele judecătorului de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplinește următoarele acte:

a) soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanților, copîrîților şi intervenienților;

Deci, instanța de apel atestă că, datorită faptului că instanța de fond nu a stabilit cercul participanților la proces, impune casarea hotărârii instanței de fond, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, pentru a fi identificate și atrase în proces toate persoanele interesate de soluția care va fi dată în rezultatul examinării actualului litigiu. În caz contrar, nerespectarea acestor obligații, care se regăsesc şi în principiile fundamentale a procedurii civile expuse la art. art. 9 și 26 Cod de procedură civilă, afectează atât aparențele de imparțialitatea obiectivă a instanței, cât şi cele de obiectivitate și echitate a procesului judiciar.

Totodată, Colegiul învederează că legea procesuală civilă prezumă dreptul instanței de a se expune asupra inițiativelor în cadrul unui proces. În contextul dat, Colegiul citează prevederile art.26 alin.(2) Cod de procedură civilă, conform cărora contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile şi ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile şi mijloacele susținerii ei de sine stătător şi independent de instanță, de alte organe şi persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecății şi de a-şi expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Or, prezintă relevanță şi folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, rezultând din specificul acestui şi care presupune în sine lămurirea completă şi pe bază de dovezi certe, pertinente şi concludente a situației de fapt, or, concluzia instanței de fond este rezultatul examinării pripite a litigiului dedus judecății.

Instanța de apel învederează faptul că, neantrenarea în proces a persoanelor, atunci când se aduce atingere intereselor acestora, ***sau antrenarea lor cu calitate procedural-civilă eronată,*** reprezintă o violare vădită a dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 CEDO și constituie temei legal necondiționat, de sine stătător și invocat din oficiu de casare a hotărârii cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În plus, din perspectiva prevederilor art. 372 alin.(3) CPC, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii şi nici nu pot fi înaintate noi pretenții. Or, actele de procedură privind pregătirea pricinii pentru dezbaterile judiciare reprezintă mijloacele juridice specifice puse de legiuitor la dispoziția instanței de judecată.

Pornind de la faptul că în instanța de apel nu poate fi schimbată calitatea procedurală a părților, respectiv nu poate fi soluționată problema intervenirii în proces a altor persoane, se

impune rejudecarea cauzei în prima instanță. Or, încălcarea admisă de către primă instanță necesită a fi elucidată şi corectată la rejudecarea cauzei.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere faptul că prima instanță a examinat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural, admițând erorile procedurale enunțate, care nu pot fi corectate de către instanța de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău reiterează concluzia de a admite apelul, de a casa integral hotărârea primei instanțe şi de a trimite cauza spre rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei prima instanță urmează să țină cont de cele relatate în prezenta decizie și să întreprindă, în corespundere cu prevederile art.185 alin.(1) lit. a) CPC, măsuri în vederea atragerii în proces a tuturor persoanelor a căror interese legitime se aduc atingere prin judecarea litigiului în speță, să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet şi obiectiv, conform exigențelor art.130 CPC, probele administrate în dosar şi, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală şi întemeiată.

Subsidiar, la rejudecarea cauzei, instanța de fond urmează să țină cont și de termenul de prescripție de înaintare a acțiunii.

Mai mult decât atât, potrivit definiției date în jurisprudența CtEDO noțiunii de certitudine legală, se menționează inter alia că legislația națională trebuie să fie expusă cu o suficientă precizie pentru a oferi posibilitatea persoanelor de a-şi reglementa comportamentul în sensul posibilității obținerii unor ”consultații adecvate” de a prevedea în caz de necesitate la un nivel rezonabil, consecințele, ce pot surveni în rezultatul anumitor acțiuni (Sunday Times vs UK 26.04.1979, §49).

Certitudine legală impusă inter alia regulilor de procedură civilă în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelantului, cât şi ale intimatului, motiv din care instanța de judecată, nu este în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării intimatei de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite a efectelor legale.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curţii Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr. 2 din 19.01.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

Instanța de apel reține că neantrenarea în proces a persoanelor care dispun de interes legal în acest sens, reprezintă o violare vădită a dreptului acestora la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO și constituie temei legal necondiționat, de sine stătător și invocat din oficiu, de casare a hotărârii contestate, cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Din considerentele expuse şi ținând cont de faptul, că hotărârea instanței este neîntemeiată și emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, iar motivele invocate de către apelanți întemeiate, Colegiul reiterează concluzia de a admite apelul, cu casarea hotărârii instanței de fond şi trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, deoarece hotărârea nu este conformă prevederilor art. 239 Cod de procedură civilă.

La rejudecarea cauzei prima instanță urmează să țină cont de cele relatate în prezenta decizie, să întreprindă măsuri în vederea atragerii în proces a subiectului de drept, a căror drepturi și interese legitime se aduce atingere prin judecarea litigiului în speță și să adopte o hotărâre temeinică și corectă.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.d), art.390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de *****

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 septembrie 2022, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată intentată de Covalenco Dumitru către CA ”Asterra Grup” S.A, cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, cu restituirea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Olga Cojocaru

Andrei Cașcaval

Dosarul:nr.2a-4548/23 Judecător: Igor Pulbere

2-21140667-02-2a-11122023

D I S P O Z I T I V U L
D E C I Z I E I

14 noiembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru şi Andrei Cașcaval

Grefier Irina Pîntea

examinând în ședință publică apelul declarat de *****, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Covalenco Dumitru către CA „Asterra Grup” S.A, cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 septembrie 2022, prin care acțiunea a fost admisă.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.d), art.390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite apelul declarat de *****

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 15 septembrie 2022, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată intentată de Covalenco Dumitru către CA ”Asterra Grup” S.A, cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, cu restituirea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Olga Cojocaru

Andrei Cașcaval